

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/6
6356/36,39

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2022/18469

Karar No. 2023/35

Tarihi: 09.01.2023

- KANUNA BAĞLI OLARAK İŞYERİNİN DEVİRİ
- DEVİR ÖNCESİ UYGULANAN TİS DEVİR SONRASINA ETKİSİ
- DEVİR ÖNCESİ YARARLANILAN TİS DEN İŞKOLU DEĞİŞSE DE KANUNDA Kİ ÖZEL HÜKÜM NEDENİYLE İŞÇİNİN YARALANACAĞI
- DEVİR ÖNCESİ TİS'DEN YARARLANMA SÜRESİNİN DEVİR SONRASI YENİ TİS İMZA TARİHİ OLDUĞU

ÖZETİ: 6360 sayılı Kanun'un geçici 1 inci maddesinin onuncu fıkrasının son cümlesi hükmü dikkate alındığında, davacının nakledildiği işyerinde yeni bir toplu iş sözleşmesi düzenleninceye kadar nakil işleminden önce tâbi olduğu toplu iş sözleşmesinden yararlanması gerektiği kabul edilmelidir. Buna göre davacı, davalıya ait işyerinde uygulanan Koop İş Sendikasının taraf olduğu toplu iş sözleşmesinin düzenleme (imza) tarihi olan 20.11.2015 tarihine kadar Belediye İş Sendikasının taraf olduğu 16.07.2014-31.12.2015yürürlük süreli toplu iş sözleşmesinden yararlanmaya devam eder. Ancak burada dikkat edilmesi gereken husus nakilden önce tâbi olunan toplu iş sözleşmesi ile nakilden sonra tâbi olunacak toplu iş sözleşmesinden yararlanma koşullarına ilişkindir. Davacının nakilden önce tâbi olduğu toplu iş sözleşmesinden nakil sonrasında yararlanmayı sürdürmesi Kanun'un açık hükmü gereğidir. Bu itibarla söz konusu toplu iş sözleşmesinden yararlanmaya devam edebilmek için sendika

üyeliğinin devamı şartı aranmaz. Aynı şekilde bir başka sendikaya üye olunması yahut işkolu değişikliği, toplu iş sözleşmesinden yararlanmaya devam etme bakımından herhangi bir etki yaratmaz. Esasen Kanun'da "nakledilen işçilerin ücret ile diğer malî ve sosyal hakları ... toplu iş sözleşmesi hükümlerine göre, ... belirlenir" denilerek nakledilen işçilerin nakil olunan işyerinde yeni bir toplu iş sözleşmesi düzenleninceye kadar yaşayabilecekleri maddi kayıpların önüne geçilmek istenmiştir.

DAVA: Taraflar arasındaki alacak davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın husumetten reddine karar verilmiştir.

Kararın davacı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince davacı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile İlk Derece Mahkemesi kararının kaldırılmasına ve esas hakkında yeniden hüküm kurulmak suretiyle davanın kabulüne karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı vekilince temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili; davacının tâbi olduğu Belediye İş Sendikası ile Manisa Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (MASKİ) arasında 16.07.2014 tarihinde yürürlüğe giren toplu iş sözleşmesinin imzalandığını, davacının 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (6360 sayılı Kanun) ile Manisa Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü bünyesinde görevlendirildiğini, 15.12.2014 tarihinden itibaren yeni görev yerinde çalıştığını, 6360 sayılı Kanun'un geçici 1 inci maddesinin onuncu fıkrasına göre her şartta işkolu değişen işçilerin de eski toplu iş sözleşmesi hükümlerinden yararlanması gerektiğini, bu maddeye rağmen İl Millî Eğitim Müdürlüğünün bu durumu gözetmediğini ve ücret farklarını ücretlere yansıtmadığını, bu hususta Salıhli İş Mahkemesinin 2016/192 Esas ve 2016/15 Karar sayılı dosyasında işçi lehine ücret farklarının ödenmesine karar verildiğini, bu kararın İzmir Bölge Adliye Mahkemesi kararı ile kesinleştiğini, bu emsal dosyanın açtıkları davanın haklılığını gösterdiğini, davacının toplu iş sözleşmesinden faydalandırılmasını ve toplu iş sözleşmesi gereğince 15.12.2014 tarihinden 15.07.2017 tarihine kadar eksik aldığı fark ücret, sorumluluk zammı, yakacak ve yemek ücreti farkı alacaklarının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili; davacının MASKİ bünyesinde işçiyken 6360 sayılı Kanun sonrasında 15.12.2014 tarihinde müvekkili İdareye devredildiğini, davacı, İdareye geçtikten sonra 15.01.2015 tarihinde MASKİ ile Belediye İş Sendikası arasında toplu iş sözleşmesi imzalandığını, bu sözleşmenin zamansal olarak kapsadığı dönemin 16.07.2014-31.12.2015 tarihleri arası olduğunu, aralarında davacının da bulunduğu 42 işçinin Devlet Personel Başkanlığının 06.11.2014 tarihli ve 5986 sayılı yazısı üzerine MASKİ'den ayrılıp 15.12.2014 tarihinde davalı Kurumda işe başladıklarını, bu tarih itibarıyla işçilerin üyesi oldukları Belediye İş Sendikası ile hukuki bağlarının sona erdiğini, çünkü bu tarihte 10 numaralı işkoluna geçildiğini, işkolunu değiştirenlerin sendika üyeliğinin kendiliğinden biteceğinin 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun (6356 sayılı Kanun) 19 uncu maddesinin yedinci fıkrası hükmü gereği olduğunu, 15.12.2014 tarihinde Belediye İş Sendikası ile tüm bağları biten ve artık Manisa Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü personeli olan davacının yaklaşık 1 ay sonra 15.01.2015 tarihinde MASKİ ile Belediye İş Sendikası arasında imzalanan toplu iş sözleşmesinden hareketle lehine haklar çıkarılmasının hukuka aykırı olduğunu, 6356 sayılı Kanun'un 39 uncu maddesinin birinci fıkrası uyarınca toplu iş sözleşmesinden taraf işçi sendikasının üyeleri dışında kimsenin yararlanamayacağını, MASKİ ile Belediye İş Sendikası arasında akdedilen toplu iş sözleşmesi hükümlerinin Belediye İş Sendikasına üye olmayan ve MASKİ'de çalışmayan davacıya etkili olmasının mümkün olmadığını, davacının tüm mali taleplerinin mesnetsiz olduğunu, öte yandan davacının 24.02.2015 tarihinde yeni işkoluna uygun olarak Koop-İş Sendikasına geçtiğini, alacağı ücrette Koop-İş Sendikasıyla imzalanmış toplu iş sözleşmesi uyarınca iyileştirmelerden yararlanacağını, davacının herhangi bir mağduriyetinin bulunmadığını savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davacının, üyelik kaydının bulunduğu dönem ve MASKİ ile Belediye İş Sendikası arasında imzalanan toplu iş sözleşmesinin yürürlük tarihi göz önüne alındığında, ücretinin bağıtlanan toplu iş sözleşmesi gereğince ödenmesi gerekmekte ise de davacının talep ettiği alacakların toplu iş sözleşmesinin imzalandığı 15.01.2015 tarihinde muaccel hâle geldiği, 6360 sayılı Kanun'un geçici 1 inci maddesinde nakledilen kurumun, nakilden önce doğmuş olan ve nakil tarihinde ödenmesi gereken borçlardan sorumlu olmadığı düzenlendiğinden davacının son işvereni olan Millî Eğitim Bakanlığının talep edilen alacaklardan sorumluluğu bulunmadığı gerekçesiyle davanın husumet yokluğu nedeniyle reddine karar verilmiştir:

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. İstinaf Sebepleri

Davacı vekili istinaf dilekçesinde; davacının MASKİ bünyesinde çalışmaktayken kurumlar arasında nakil yapılarak davalı Kuruma devredildiğini, gerek 6360 sayılı Kanun gerekse 6111 sayılı Kanun hükümleri uyarınca işçilerin nakil ile birlikte tüm mali haklarının uygulanmaya devam edeceğinin belirtildiğini, bu doğrultuda belirtilen yasal düzenlemeler uyarınca müvekkilinin MASKİ'deki gerek iş sözleşmesi gerekse toplu iş sözleşmesiyle hak kazandığı son ücret ve sosyal haklarının, iş sözleşmesinin unsuru olarak nakledilen Milli Eğitim Müdürlüğünde tahakkuk etmeye ve uygulamaya devam edilmesi gerektiğini, ayrıca nakil sırasında toplu görüşmelerin devam etmesi ve sonuçlanması nedeniyle nakil sırasında veya nakilden sonra müvekkilinin ücretinde ve para ile ölçülebilmesi mümkün haklarında bir zam yapılmış ise bu hususun da göz önünde bulundurulmasının da kanun gereği olduğunu, belirtilen kanun hükümleri hilafına davacının kazanılmış hakları hiçe sayılarak davaya konu günlük taban brüt ücreti ile sosyal haklarında azalma olduğunu, bilirkişi raporu ile hesaplanan alacak farklarından davalı Kurumun sorumlu tutulmamasının hatalı olduğunu ileri sürerek davanın kabulüne karar verilmek üzere İlk Derece Mahkemesi kararının kaldırılmasını istemiştir.

C. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile toplu iş sözleşmesinden yararlanmakta olan davacının MASKİ ile Belediye İş Sendikası arasındaki 16.07.2014-31.12.2015 yürürlük tarihli toplu iş sözleşmesinden devredildiği davalı Kurumda 01.07.2015-30.06.2018 yürürlük tarihli yeni toplu iş sözleşmesinin yürürlük başlangıcı 01.07.2015 tarihine kadar yararlandırılması, bu tarihten sonra ise 01.07.2015-30.06.2018 yürürlük tarihli yeni toplu iş sözleşmesinden yararlandırılarak davacının 15.12.2014-15.07.2017 tarihleri arasında fark alacakların bulunup bulunmadığının belirlenmesi gerektiği, yargılama aşamasında bilirkişi O.E. tarafından düzenlenen 05.11.2018 tarihli raporda talep edilen fark alacakların bu esaslara göre toplu iş sözleşmesi hükümleri doğrultusunda doğru olarak hesap edildiği, davacının ıslah dilekçesi doğrultusunda davanın kısmen kabulü kararı verilmesi gerekirken davanın husumetten reddine karar verilmesinin hatalı olduğu gerekçesiyle davacının istinaf başvurusunun kabulü ile İlk Derece Mahkemesi kararı kaldırılarak yeniden esas hakkında karar verilmek üzere davanın kabulüne karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili temyiz dilekçesinde; davanın tümünden reddi gerekmele birlikte davacının 15.07.2017 tarihine kadar eksik aldığı iddia ettiği taleplerinin 19.01.2015 tarihinde Koop- İş Sendikasına üye olması karşısında bu tarihten sonra

istenemeyeceğinin açık olduğunu, davanın bu tarihten sonraki kısmının özellikle reddi gerektiğini, davacının Devlet Personel Başkanlığının 06.11.2014 tarihli ve 5986 sayılı yazısı ile MASKİ'den ayrılıp 15.12.2014 tarihinde Kurumlarında işe başladığını, bu tarih itibarıyla işçilerin üyesi buldukları Belediye İş Sendikası ile hukuki bağlarının sona erdiğini, 15.12.2014 tarihinde Belediye İş Sendikası ile tüm bağları biten ve artık Manisa Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü personeli olan davacının, 1 ay sonra 15.01.2015 tarihindeki MASKİ ile Belediye İş Sendikası arasında imzalanan toplu iş sözleşmesinden hareketle lehine haklar çıkarmasının hukuka ve maddi gerçeğe uygun olmadığını, MASKİ ve Belediye İş Sendikası arasında yapılan sözleşmenin geriye dönüklüğünün MASKİ'de kalan işçilere şâmil olacağını, öte yandan davacının 24.02.2015 tarihinde yeni işkoluna uygun olarak Koop İş Sendikasına geçmesiyle birlikte alacağı ücrette Koop İş Sendikasıyla imzalanmış toplu iş sözleşmesindeki iyileştirmelerden yararlanacağından davacının herhangi bir mağduriyeti bulunmadığını ileri sürerek temyiz yoluna başvurmuştur.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Taraflar arasında davacının, MASKİ Genel Müdürlüğü ve Belediye İş Sendikası arasında imzalanan 16.07.2014-31.12.2015 yürürlük süreli toplu iş sözleşmesinden yararlanıp yararlanamayacağı ve yararlanabileceği süre konusunda uyuşmazlık bulunmaktadır.

2. İlgili Hukuk

1. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 369 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 371 inci maddesi.

2. 6360 sayılı Kanun'un geçici 1 inci maddesinin onuncu fıkrasının son cümlesi şöyledir:

"Devredilen veya nakledilen işçilerin ücret ile diğer malî ve sosyal hakları; Toplu İş Sözleşmesi bulunan işçiler bakımından yenileri düzenleninceye kadar devir veya nakil işleminden önce tabi oldukları Toplu İş Sözleşmesi hükümlerine göre, Toplu İş Sözleşmesi olmayan işçiler bakımından 2012 yılı Eylül ayında geçerli olan bireysel iş sözleşmesi hükümlerine göre belirlenir."

3. 6356 sayılı Kanun'un 36 ncı ve 39 uncu maddeleri.

3. Değerlendirme

1. Dosya içeriğine göre davacının devirden önce MASKİ Genel Müdürlüğü ile Belediye İş Sendikası arasında 15.01.2015 tarihinde imzalanan ve 16.07.2014-31.12.2015 yürürlük süreli toplu iş sözleşmesinden yararlanması gerektiği anlaşılmaktadır. Davacının devirden sonra çalışmaya devam ettiği Manisa Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü işyerinde 01.07.2012-30.06.2015 tarihleri arasında geçerli toplu iş sözleşmesinin yürürlükte olduğu ve daha sonra da 20.11.2015 imza tarihli ve 01.07.2015-30.06.2018 yürürlük tarihli yeni toplu iş sözleşmesinin bağitlandığı görülmektedir. Davacı da nakilden sonra 19.01.2015 tarihinde toplu iş sözleşmesinin tarafı olan Koop-İş Sendikasına üye olmuş ve üyeliği işverene bildirilmiştir.

2. Bölge Adliye Mahkemesince davacının, MASKİ Genel Müdürlüğü ile Belediye İş Sendikası arasında bağtlanan 16.07.2014-31.12.2015 yürürlük tarihli toplu iş sözleşmesinden, 01.07.2015 tarihine kadar yararlandırıldığı; bu tarihten sonra ise devirden sonra çalışmaya devam ettiği Manisa Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü işyerinde 20.11.2015 tarihinde imzalanan ve 01.07.2015-30.06.2018 yürürlük tarihli yeni toplu iş sözleşmesinden yararlandırılması gerektiği gerekçesiyle 15.12.2014-15.07.2017 tarihleri arasındaki fark alacaklarının hüküm altına alındığı anlaşılmaktadır.

3. 6360 sayılı Kanun'un geçici 1 inci maddesinin onuncu fıkrasının son cümlesi hükmü dikkate alındığında, davacının nakledildiği işyerinde yeni bir toplu iş sözleşmesi düzenleninceye kadar nakil işleminden önce tâbi olduğu toplu iş sözleşmesinden yararlanması gerektiği kabul edilmelidir. Buna göre davacı, davalıya ait işyerinde uygulanan Koop İş Sendikasının taraf olduğu toplu iş sözleşmesinin düzenleme (imza) tarihi olan 20.11.2015 tarihine kadar Belediye İş Sendikasının taraf olduğu 16.07.2014-31.12.2015 yürürlük süreli toplu iş sözleşmesinden yararlanmaya devam eder. Ancak burada dikkat edilmesi gereken husus nakilden önce tâbi olunan toplu iş sözleşmesi ile nakilden sonra tâbi olunacak toplu iş sözleşmesinden yararlanma koşullarına ilişkindir. Davacının nakilden önce tâbi olduğu toplu iş sözleşmesinden nakil sonrasında yararlanmayı sürdürmesi Kanun'un açık hükmü gereğidir. Bu itibarla söz konusu toplu iş sözleşmesinden yararlanmaya devam edebilmek için sendika üyeliğinin devamı şartı aranmaz. Aynı şekilde bir başka sendikaya üye olunması yahut işkolu değişikliği, toplu iş sözleşmesinden yararlanmaya devam etme bakımından herhangi bir etki yaratmaz. Esasen Kanun'da "*nakledilen işçilerin ücret ile diğer malî ve sosyal hakları ... toplu iş sözleşmesi hükümlerine göre, ... belirlenir*" denilerek nakledilen işçilerin nakil olunan işyerinde yeni bir toplu iş sözleşmesi düzenleninceye kadar yaşayabilecekleri maddi kayıpların önüne geçilmek istenmiştir.

4. Buna göre somut olayda, davacının Koop İş Sendikasının taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden ancak sözleşmenin imza tarihi olan 20.11.2015 tarihinden itibaren yararlanabileceği kabul edilmelidir. Kanun'da açıkça "*... yenileri düzenleninceye kadar ...*" hükmüne yer verildiğinden, Koop İş Sendikasının taraf olduğu toplu iş sözleşmesinin yürürlük süresinin geriye etkili şekilde 01.07.2015 olarak belirlenmesi de sonuca etkili değildir. Böylece nakil olunan işyerinde yeni bir toplu iş sözleşmesi düzenleninceye kadar, mevcut sözleşmenin yürürlük süresi veya sendika üyeliği vb. gibi şartlar ile bağlı kalınmaksızın önceki toplu iş sözleşmesinden yararlanmaya devam edilir.

5. Diğer taraftan nakledilen işyerinde düzenlenecek yeni toplu iş sözleşmesinden yararlanmak için 6356 sayılı Kanun'un 39 uncu maddesindeki şartların gerçekleşmesi gerektiğinde tereddüt bulunmamaktadır. Dosya kapsamından davacının 19.01.2015 tarihinde Koop İş Sendikasına üye olduğu ve üyeliğinin işverene bildirdiği anlaşılmaktadır. Şu hâlde, davacının Koop İş

Sendikasının taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden ancak 20.11.2015 tarihinden sonra yararlanabileceği kabul edilmelidir.

6.Bu durumda, davacının 20.11.2015 tarihine kadar MASKİ Genel Müdürlüğü ve Belediye İş Sendikası arasında imzalanan 16.07.2014-31.12.2015 yürürlük süreli toplu iş sözleşmesinden; 20.11.2015 tarihinden sonra ise Koop İş Sendikası ile yapılan 01.07.2015-30.06.2018 yürürlük süreli toplu iş sözleşmesinden yararlandırılması gereklidir. Usuli kazanılmış haklar da gözetilerek davacının toplu iş sözleşmesinin hatalı uygulanmasından kaynaklanan alacaklarının bulunup bulunmadığı belirlenerek dava konusu alacaklar yeniden bir değerlendirmeye tâbi tutulmalıdır. Bu hususlar göz önünde bulundurulmadan yazılı şekilde karar verilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının **BOZULMASINA**,

Dosyanın Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

09.01.2023 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.